

NYÓRI LAJOS

A KORTÁRS FOTÓMŰVÉSZET HELYZETE 2003-BAN

Tények

1. Magyarországon 128 szakmai, társadalmi szervezet háromzer tagja aktív szereplője a fotográfiai közéletnek.

2. A fotókultúrára szánt költségvetési, pénzügyi források felett továbbra is egyetlen egy szakmai, társadalmi szervezet tagjai rendelkeznek, oly formán, hogy a pénzügyi keret 80 százalékát saját maguknak, szervezetüknek, saját szervezetük tagjainak uttatják – közvetlenül vagy közvetve.

3. A Nemzeti Kulturális Alapprogram fotókultúrára szánt támogatásának kétharmada továbbra is Budapesten marad, holt a kortárs fotóművészet közhasznú alkotói és szereplői többségében vidéken élnek. Mint ahogyan a fotókiállítások többségét sem Budapesten rendezik meg.

4. Az NKA Fotóművészeti Kollégiuma továbbra sem támogatja érdemei szerint a határon túliak szakmai programjait.

5. Az NKA továbbra sem hozza nyilvánosságra – holott ahhoz pályázók az adatlapok kitöltésével hozzájárultak –, hogy a beérkezett pályázatból melyeket utasítottak vissza, mely szervezetek kapták meg az igényelt összegek 100 százalékát, és kik azok, akik minden évben elnyerik a pénzügyi támogatást. Titok az is, kiket utasítanak vissza módszeresen, minden esztendőben. Azt is anulságos lenne tudni, hogy mely szervezetek nem számoltak ki időben és megfelelően a támogatásokkal.

6. A NKÖM minisztere, saját hatáskörben, az NKA Fotóművészeti Kollégiumának kiegészítésére egyetlen egy szakmai társadalmi szervezet tagjai közül választja ki az új tagokat, immár tíz esztendője.

7. Az NKA Fotóművészeti Kollégiumának megválasztására nem hívják meg a szakmai, társadalmi szervezetek többségét, tudatosan kirekesztik őket a döntéshozatalból. Ez ellentmond a Nemzeti Kulturális Alapprogram törvénynek és a Nemzeti Kulturális Alapprogram szervezeti, működési szabályzatának is.

Megállapítások

1. Mindezek ellenére Magyarországon folyamatosan növekszik: – az öntevékenyen szerveződő fotóművészeti alkotócsoporthoz száma, szerte az országban;

– a fotográfiai közélet szereplőinek a száma életkorra, foglalkozásra és lakóhelyre való tekintet nélkül;

– a meghirdetett fotópályázatok száma;

– az egyéni és csoportos fotókiállítások és a kiállító helyek száma.

2. Erőteljesen növekedett az országhatárokon kívül kiállító alkotók és a bemutatott fotók száma. Ez köszönhető a civil szervezetek nemzetközi együttműködésének; a nemzetközi fotópályázatokról szóló információk széles körű népszerűsítésének; és a külföldre kiküldött ország-kollekciók nemzetközi elismerésének.

3. Az ötödik éve megjelenő *Magyar fotográfiai évkönyv és adattár* hitelesen és teljes körűen összefoglalja a fotográfiai eseményeket és azok szereplőit. Ez a dokumentáció alapja lehet a statisztikai elemzéseknek.

4. Az általános- és középiskolás diákok művészeti nevelésében gyakrabban alkalmazzák a fotográfia kínálta lehetőségeket. Megoldódott a pedagógusok ilyen irányú felkészítése és továbbképzése (MMI); kiépült a fiatalok rendszeres, visszatérő pályázati rendszere; nyári alkotótáborokban, fotótréningeken valósíthatják meg elképzeléseiket; egész éven át vándorló fotókiállításuk népszerűsíti munkájukat.

5. Szaklapok, szakkönyvek, Internetes weboldalak sokasága kínálja a szakmai információkat. Technikai, művészeti, kulturális, gazdasági oldalról egyaránt megismerhető a terület.

6. A társadalmi elismerések legmagasabb fokozatát – állami kitüntetések formájában – továbbra is csak az 1957 óta kivételezett helyzetben levő szakmai társadalmi szervezet tagjainak adományozzák. Másoknak, akik egyébként sokkal inkább megérdemelnék közhasznú művészeti alkotómunkájuk társadalmi elismerését, meg kell elégedniük az MMI által alapított Fotóművészeti Plakettel, továbbá a Magyar Fotóművészeti Alkotócsoporthoz Országos Szövetsége által adományozott különféle kitüntetési fokozatokkal.

7. A fotókulturális események új színfoltja volt 2003-ban a Magyar Fotográfia Napjának megünneplése augusztus 29-én. Országszerte – de még a határokon túl is – összesen 72 szakmai program, fotókiállítás, dia- és diaporáma bemutatás, koszorúzás, megemlékezés vagy előadás kapcsolódott a nyitott rendezvény-sorozathoz. Az évente visszatérő jeles nap programjához 108 szakmai, társadalmi szervezet és számos közművelődési intézmény és galéria csatlakozott.

MAGYAR FOTOGRAFUSOK SIKEREI KÜLFÖLDÖN

A Magyar Művelődési Intézet 2002-ben gyűjtötte össze első alkalommal a magyar fotográfusok külföldi szerepléseinek adatait. Ennek összesítése biztató eredményeket jelzett, mert az elmúlt évben 33 országban, 289 magyar szerző, 1289 alkotását láthatta a közönség. A teljességre törekvő adatgyűjtés és elemzés természetesen 2003-ban is folytatódott. Az eddigi információk arra engednek következtetni, hogy a magyar fotográfusok – életkortól, foglalkozástól és társadalmi, szakmai szervezethez való tartozástól függetlenül – egyre több országban jutnak nyilvánosságához. Ennek anyagi terheit – nevezési díj, postaköltség, a mű előállításának költsége – nagyrészt az alkotók maguk fedezik. Annak ellenére, hogy a Nemzeti Kulturális Örökség Miniszté-

riuma, a Nemzeti Kulturális Alapprogram miniszteri keretéből 2002-ben 500 ezer, 2003-ban 300 ezer forinttal járult hozzá a költségek csökkentéséhez. Az NKA Fotóművészeti Kollégiumának tagjai sajnálatos módon még nem értették meg, hogy miért fontos a nemzetközi fotóművészeti szalonokon való magyar jelenlét. Talán ez az oka annak, hogy eddig mindig elutasították a Magyar Fotóművészeti Alkotócsoporthoz Országos Szövetségének minden ezzel kapcsolatos pályázatát. Ebben az összeállításban – a teljesség igénye nélkül adunk köze egy válogatást, az utóbbi egy-két hónapban született magyar sikerekről.

*

A Marosvásárhelyi Fotóklub első alkalommal hirdett –